

**URZĄD STATYSTYCZNY
WE WROCŁAWIU**

INFORMACJA SYGNALNA

Kontakt: tel. (71) 37-16-300

e-mail: SekretariatUSwro@stat.gov.pl

Internet: www.stat.gov.pl/wroc

INFORMACJA SYGNALNA nr 12/2010

**WYNIKOWY SZACUNEK PRODUKCJI GŁÓWNYCH ZIEMIOPŁODÓW
ROLNYCH I OGRODNICZYCH W WOJEWÓDZTWIE DOLNOŚLĄSKIM
W 2010 R.**

Wrocław, grudzień 2010 r.

Informacja zawiera wyniki trzeciego, tzw. wynikowego szacunku plonów i zbiorów zbóż, rzepaku i rzepiku, ziemniaków, buraków cukrowych, warzyw gruntowych oraz owoców z drzew i jagodowych, opracowanego na podstawie badań reprezentacyjnych plonów upraw, przeprowadzonych w wylosowanych gospodarstwach indywidualnych, wyników sprawozdawczości z gospodarstw państwowych, spółdzielczych i spółek oraz ocen i ekspertyz przeprowadzonych w listopadzie 2010 r. Ocenę i ekspertyzę przeprowadzili rzeczoznawcy GUS, poczynając od szczebla gminnego na podstawie lustracji pól i sadów. Powierzchnię upraw przyjęto wg szacunków rzeczoznawców terenowych GUS oraz na podstawie sprawozdawczości z gospodarstw państwowych, spółdzielczych i spółek.

I. CHARAKTERYSTYKA WARUNKÓW AGROMETEOROLOGICZNYCH W WOJEWÓDZTWIE

JESIEŃ 2009

Warunki pogodowe w listopadzie były korzystniejsze w porównaniu do października. Większość dni była bezdeszczowa i słoneczna, z temperaturami 10-15°C. Ten sprzyjający okres pozwolił zakończyć siewy ozimin, zbiory kukurydzy i buraków cukrowych. Stan plantacji ozimin przed okresem zimowego spoczynku był zadowalający.

ZIMA 2009/2010

Okres zimy charakteryzował się na ogół niskimi temperaturami i dużymi opadami śniegu. Śnieg utrzymywał się wyjątkowo długo i dopiero dodatnie temperatury w II połowie marca spowodowały jego topnienie i podtopienia pól. Stan plantacji zbóż ozimych i rzepaku na większości plantacji był dobry. Nie sprawdziły się obawy wymarznienia zbóż i przemarznienia nadmiernie wyrosniętych roślin rzepaku. Natomiast na plantacjach żyta masowo wystąpiła pleśń śniegowa. Częste i obfite opady deszczu od II połowy marca spowodowały, że gleba była bardzo wilgotna, co utrudniło rozpoczęcie prac polowych, a siewy zbóż jarych w województwie zostały opóźnione. Uprawy sadownicze, w tym truskawki przezimowały dobrze.

Oceniono, że straty z powodu szkód pozimowych były większe niż w roku ubiegłym. Zaorania ozimin wynikały z wyprzenia roślin, pleśni śniegowej, niskiej obsady oraz wymoknięć i podtopień upraw.

WIOSNA 2010

Kwiecień charakteryzował się umiarkowanymi temperaturami i częstymi opadami deszczu. W I połowie miesiąca temperatury w ciągu dnia wahały się od 5 do 16°C, a w II połowie od 10 do 25°C; nocą temperatury były dodatnie, ale lokalnie 22 i 23 kwietnia wystąpiły przygruntowe przymrozki. Duże zapasy wilgoci w glebie z okresu zimowego i z kwietniowych opadów zapewniały prawidłowy wzrost roślin

i dobre wschody upraw jarych. Zboża ozime były w fazie końca krzewienia, rzepak nie wszedł jeszcze w fazę kwitnienia. Zboża jare w zależności od terminu siewu były w fazie od wschodów do 2 liści. W II połowie kwietnia przystąpiono do sadzenia ziemniaków, siewu buraków cukrowych i kukurydzy.

Nadmierne opady deszczu w maju spowodowały wystąpienie powodzi i podtopienia pól, a te znaczne straty w uprawach. Niskie jak na tę porę roku temperatury (około 10°C w ciągu dnia) dodatkowo hamowały wegetację roślin, zwłaszcza ziemniaków, buraków, kukurydzy i zbóż jarych. Z powodu nadmiernej wilgotności gleby i częstych opadów niemożliwa była chemiczna ochrona roślin przed chorobami, szkodnikami i chwastami. W tym czasie zaobserwowano duże nasilenie występowania mszyc i rozwój chorób grzybowych.

LATO 2010

Warunki pogodowe w czerwcu były wyjątkowo niekorzystne dla upraw. Nadmierne opady deszczu w I połowie miesiąca spowodowały w wielu rejonach województwa zalania i podtopienia pól. Na ogół niskie temperatury przy nadmiernej wilgotności gleby i powietrza dodatkowo sprzyjały rozwojowi chorób grzybowych. Według danych Wojewódzkiego Centrum Kryzysowego w dniu 15 czerwca w województwie dolnośląskim zalanych zostało ponad 46 tys. ha użytków rolnych na terenie 23 gmin.

Lipiec charakteryzował się niesprzyjającymi warunkami do produkcji rolnej z powodu nadmiernych opadów atmosferycznych. Przedłużające się podtopienia powodowały gnicie roślin i utratę plonu. Temperatury w lipcu były na ogół wysokie i często przekraczały 30°C, co przy dużej wilgotności stwarzało korzystne warunki dla rozwoju chorób grzybowych. Rzepak osiągnął dojrzałość zbiorczą w II połowie lipca i do końca miesiąca skoszono blisko 75% areału. W tym samym czasie dokonano zbioru pszenicy ozimej, żyta i jęczmienia. Z powodu częstych i intensywnych opadów prowadzenie prac żniwnych było utrudnione. Plantacje okopowych, zwłaszcza położonych na terenach podtopionych były bardzo słabe.

Warunki pogodowe w sierpniu były również niekorzystne. Charakteryzowały się częstymi i nadmiernymi opadami deszczu i zmiennymi warunkami termicznymi (od bardzo wysokich temperatur przekraczających 30°C do znacznych ochłodzeń). Nadmierne opady, które miały miejsce 7 sierpnia spowodowały wstąpienie powodzi w 9 gminach województwa dolnośląskiego (Bogatynia, Zgorzelec, Lwówek Śląski, Leśna, Lubań, Sulików, Gryfów, Janowice Wielkie, Zawidów). Z informacji uzyskanych z Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego wynika, że zalanych zostało ponad 350 gospodarstw rolnych, na powierzchni około 4700 ha. Oprócz tego wystąpiły liczne podtopienia. Bardzo pogorszył się stan warzyw gruntowych i roślin okopowych.

JESIEŃ 2010

Wrzesień charakteryzował się niesprzyjającymi warunkami atmosferycznymi. Ilość opadów deszczu była porównywalna do opadów z sierpnia; w I dekadzie miesiąca, jak i w ostatnich dniach września wystąpiły ponownie podtopienia, a wody rzek górskich przekroczyły stany alarmowe. Zbiór zbóż został zakończony, jednak jakość zebranego ziarna była słaba. Z powodu niekorzystnych warunków pogodowych opóźnione zostały również siewy jęczmienia i rzepaku.

Warunki pogodowe w październiku były zmienne. I połowa miesiąca była na ogół ciepła i bezdeszczowa, co spowodowało przyspieszenie wykonywania prac polowych. W II połowie miesiąca nastąpiło znaczne ochłodzenie z nocnymi przymrozkami. Warunki te nie hamowały jednak wykonywania prac polowych związanych z orkami, siewem i zbiorami roślin okopowych i kukurydzy. Siewy zbóż ozimych, poza pszenicą zostały zakończone. Nadal trwały zbiory kukurydzy i wykopki buraków cukrowych. Stan upraw ozimych oceniono na gorszy w porównaniu do słabego stanu ubiegłorocznego. Rośliny były słabo wyrosnięte ponieważ chłodna i deszczowa pogoda w sierpniu i wrześniu utrudniała przeprowadzenie siewów w terminach agrotechnicznych, hamowała wegetację i sprzyjała rozwojowi chorób grzybowych.

Pierwsze dwie dekady listopada były na ogół bardzo ciepłe, z przelotnymi opadami deszczu. W I połowie miesiąca temperatury w ciągu dnia dochodziły do 17°C, a nocą do około 10°C. Ten sprzyjający okres pozwolił zwiększyć tempo jesiennych prac polowych, jednak z powodu wysokiego poziomu wód gruntowych oraz opóźnień w zbiorze kukurydzy na części pól nie udało się wykonać orok zimowych. W III dekadzie temperatury znacząco się obniżyły, a w ostatnich dniach listopada wynosiły poniżej 0°C (od minus 5 do minus 10°C) i wystąpiły opady śniegu. Stan zasianych ozimin przed wejściem w okres zimowego spoczynku był słabszy w porównaniu do roku ubiegłego (głównie z powodu opóźnionych siewów).

II. PRODUKCJA GŁÓWNYCH UPRAW ROLNYCH

Zbiory głównych upraw rolnych i ogrodnich w 2010 r. w porównaniu do 2009 r. przedstawiają się następująco:

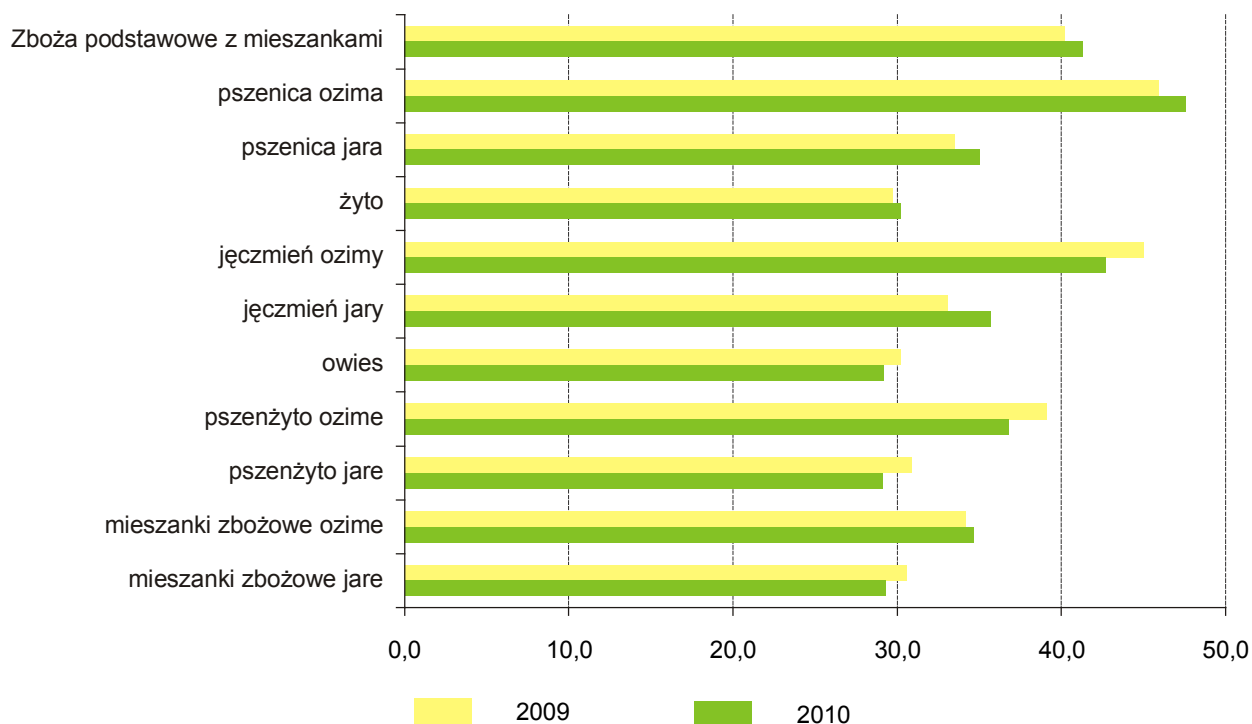
- **zboża ogółem** – zebrano 2370,7 tys. ton, tj. o 3,5% więcej,
w tym:
 - **zboża podstawowe z mieszankami** – 1967,6 tys. ton, tj. o 0,8% więcej,
- **rzepak i rzepik** – 283,1 tys. ton, tj. o 15,2% mniej,
- **ziemniaki** – 478,1 tys. ton, tj. o 4,2% więcej,
- **buraki cukrowe** – 920,0 tys. ton, czyli o 6,7% mniej,
- **warzywa gruntowe** – 194,5 tys. ton, tj. o 7,3% więcej,
- **owoce z drzew** – 42,1 tys. ton, tj. o 5,9% mniej,
- **owoce jagodowe** oszacowano na 12,3 tys. ton, tj. o 3,4% mniej.

Zboża

Plonowanie zbóż ogółem w odniesieniu do 2009 r. było wyższe o 1,6 dt/ha, w tym największy wzrost odnotowano w przypadku jarej odmiany jęczmienia (wzrost o 2,6 dt/ha). Pozostałe gatunki, które plonowały wyżej to:

- pszenica ozima o 1,7 dt/ha,
- pszenica jara o 1,5 dt/ha,
- żyto o 0,5 dt/ha,
- mieszanki zbożowe ozime o 0,5 dt/ha.

Plony zbóż w dt/ha

W 2010 r. niższym plonowaniem charakteryzowały się: jęczmień ozimy (o 2,3 dt/ha), pszenżyto ozime (o 2,3 dt/ha), pszenżyto jare (o 1,8 dt/ha), mieszanki zbożowe jare (o 1,3 dt/ha), owies (o 1,0 dt/ha).

Warunki pogodowe były na ogół niekorzystne dla zbioru zbóż. Nadmierne opady utrudniały prowadzenie prac żniwnych, a zebrane ziarno było słabej jakości.

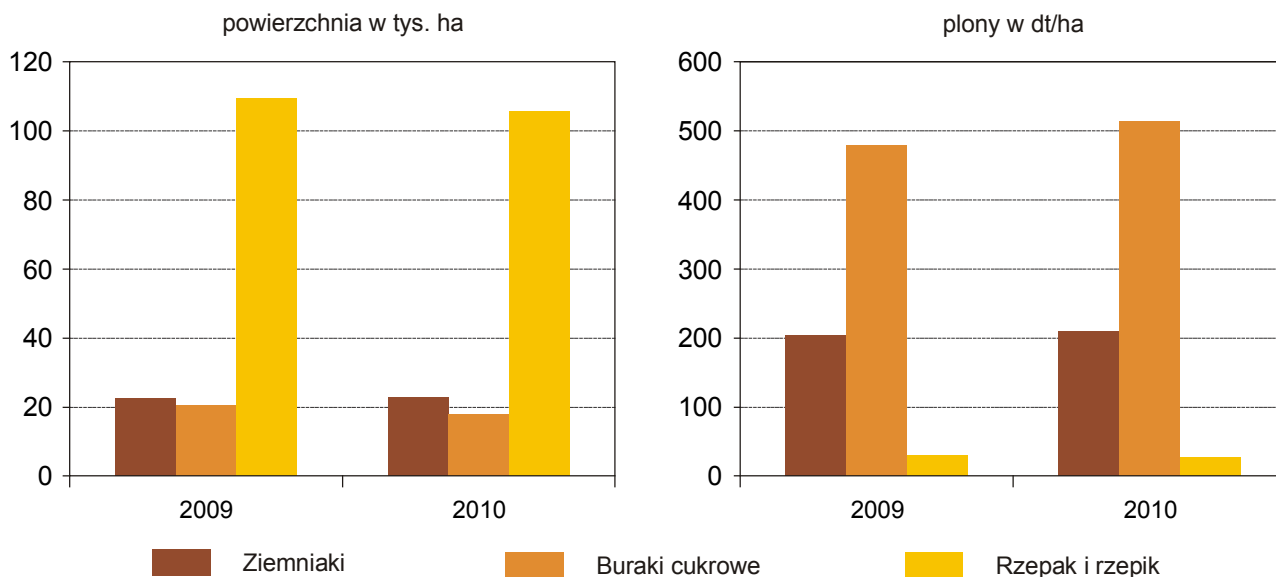
Zbiory zbóż ogółem wyniosły 23707,4 tys. ton i były o 80,0 tys. ton, tj. o 3,5% wyższe od uzyskanych w ubiegłym roku.

Produkcja zbóż intensywnych (pszenica, jęczmień i pszenżyto) wyniosła 1684,0 tys. ton, tj. 85,6% ogólnych zbiorów zbóż podstawowych z mieszankami, w tym produkcję pszenicy oszacowano na 1321,7 tys. ton, co stanowiło 67,2% ogólnych zbiorów zbóż podstawowych z mieszankami. Zbiory zbóż ekstensywnych (żyta, owsa i mieszanek zbożowych) były o 0,6% niższe niż przed rokiem i wyniosły 283,6 tys. ton.

Ziemniaki

W II połowie kwietnia przystąpiono do sadzenia ziemniaków. Plony ziemniaków zostały oszacowane na 209 dt/ha i były o 5 dt/ha wyższe w porównaniu do 2009 r. Większa powierzchnia uprawy ziemniaków i ich wyższe plonowanie przyczyniły się do tego, że ich produkcja w 2010 r. wyniosła 478,1 tys. ton i była o 4,2% wyższa w porównaniu do ubiegłego roku.

Powierzchnia uprawy oraz plony ziemniaków, buraków cukrowych oraz rzepaku i rzepiku

Buraki cukrowe

Powierzchnia uprawy buraków cukrowych w 2010 r. wyniosła 17,9 tys. ha i była o 12,8% mniejsza niż przed rokiem, a plony wyższe od ubiegłorocznych o 35 dt/ha i wyniosły 514 dt/ha. Znaczne zmniejszenie powierzchni uprawy wpłynęło na zmniejszenie zbiorów w porównaniu do uzyskanych w 2009 r. o 65,7 tys. ton (o 6,7%).

Rzepak i rzepik

Plonowanie rzepaku i rzepiku w 2010 r. wyniosło 26,8 dt/ha i było niższe o 12,1% w porównaniu do 2009 r. Mniejsza powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku oraz niższe plony wpłynęły na zmniejszenie się zbiorów w porównaniu do 2009 r. o 15,2% do 283,1 tys. ton. Produkcja rzepaku była niższa od ubiegłorocznej o 15,2% i wyniosła 283,1 tys. ton.

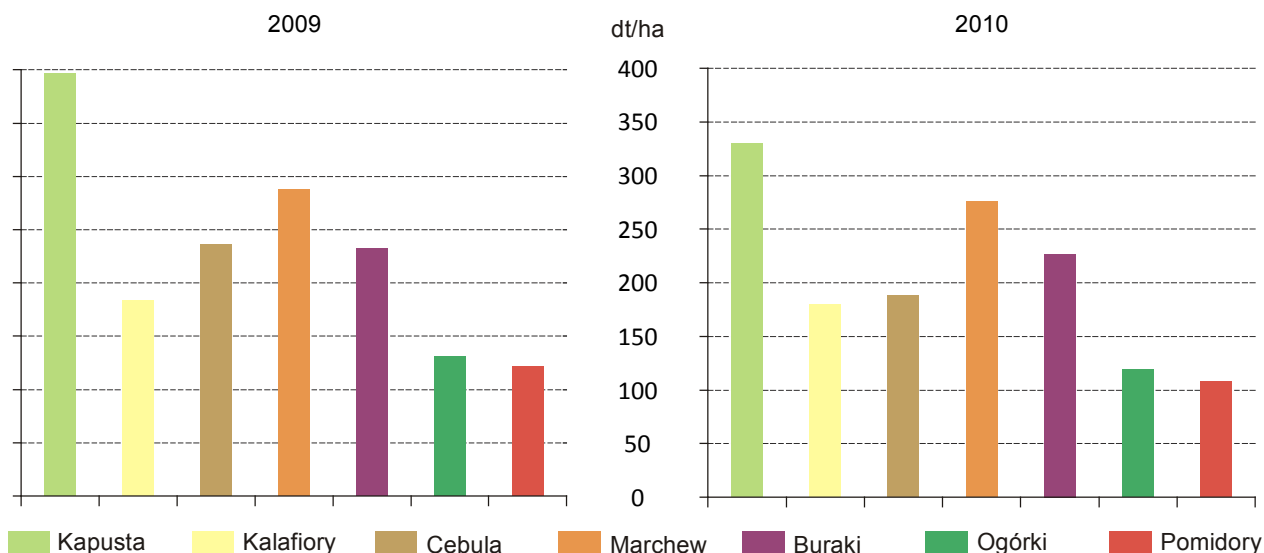
III. PRODUKCJA GŁÓWNYCH UPRAW OGRODNICZYCH

Warzywa

W 2010 r. powierzchnia uprawy warzyw gruntowych z uwzględnieniem uprawy w ogrodach przydomowych wyniosła 10,7 tys. ha i była wyższa o 11,4% od ubiegłorocznej.

Wszystkie podstawowe gatunki warzyw plonowały niż w roku poprzednim, i tak: cebula o 20,3%, kapusta o 16,9%, pomidory o 11,5%, ogórki o 9,2%, marchew o 4,2%, buraki o 2,2%, kalafior o 1,6. Produkcja warzyw gruntowych wyniosła 194,5 tys. ton i była wyższa od ubiegłorocznej o 13,2 tys. ton (o 7,2%).

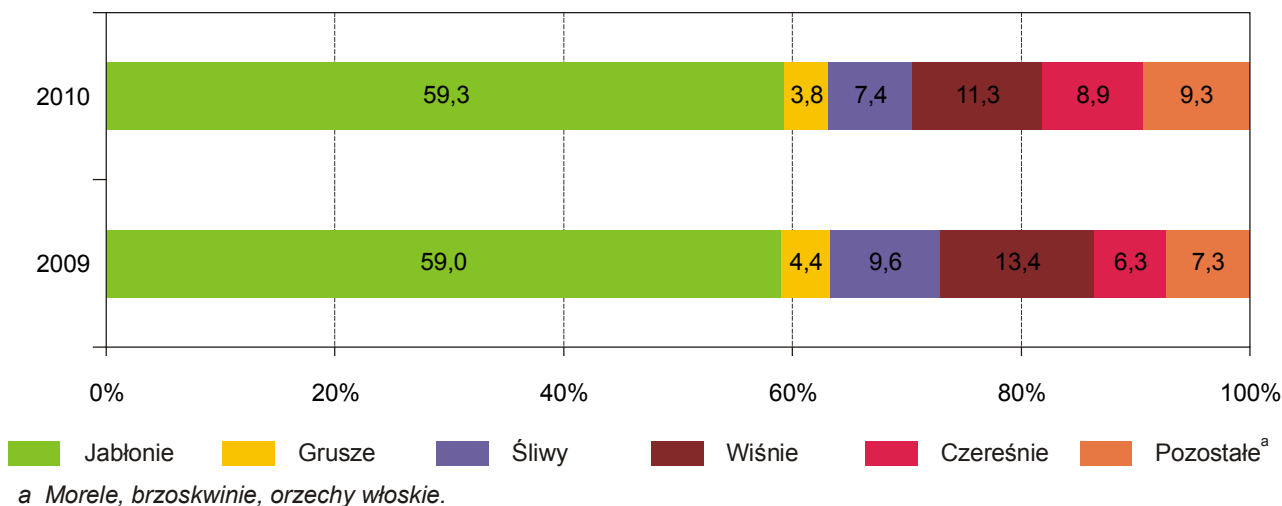
Plony warzyw gruntowych

Owoce z drzew

Kwitnienie drzew owocowych rozpoczęło się w II dekadzie kwietnia (morele, brzoskwinie), a w III dekadzie pozostałe odmiany drzew owocowych. Produkcja owoców wyniosła 42,1 tys. ton i była niższa od ubiegłorocznej o 5,9%.

Struktura zbiorów owoców z drzew

Owoce z krzewów owocowych i plantacji jagodowych

Produkcja owoców jagodowych została oszacowana na 12,3 tys. ton i była niższa od ubiegłorocznej o 3,4%.

Tabl. 1. Powierzchnia, plony i zbiory zbóż

UPRAWY	2009			2010		
	ogółem	w tym sektor prywatny		ogółem	w tym sektor prywatny	
		razem	w tym gospo- darstwa indywi- dualne		razem	w tym gospo- darstwa indywi- dualne
POWIERZCHNIA W HA						
Zboża ogółem.....	547983	538867	450365	545949	538877	458271
w tym:						
Zboża podstawowe z mieszankami ...	485564	478472	403506	476454	471092	408253
pszenica ozima	260202	255119	210381	261698	257602	214511
pszenica jara	19982	19326	15944	21606	21450	20471
żyto	48993	48825	41821	45354	45215	40979
jęczmień ozimy.....	19657	19382	12550	17151	17011	12870
jęczmień jary	63456	62737	55132	57137	56475	50676
owies.....	23343	23259	21363	21914	21847	20064
pszenżyto ozime	25513	25415	22619	21067	20966	18838
pszenżyto jare	2051	2047	1731	2519	2519	2237
mieszanki zbożowe ozime	2210	2210	1965	1185	1185	963
mieszanki zbożowe jare	20158	20152	20000	26823	26823	26644
PLONY W DT/ HA						
Zboża ogółem.....	41,8	41,6	39,6	43,4	43,2	40,8
w tym:						
Zboża podstawowe z mieszankami ...	40,2	40,1	38,3	41,3	41,1	39,1
pszenica ozima.....	45,9	45,8	43,8	47,6	47,4	44,8
pszenica jara	33,5	33,4	32,5	35,0	34,9	34,2
żyto	29,7	29,7	29,0	30,2	30,2	29,9
jęczmień ozimy.....	45,0	44,8	40,8	42,7	42,6	40,5
jęczmień jary	33,1	33,0	32,0	35,7	35,7	35,0
owies.....	30,2	30,2	30,4	29,2	29,2	29,6
pszenżyto ozime	39,1	39,1	38,0	36,8	36,8	36,0
pszenżyto jare	30,9	30,9	29,5	29,1	29,1	28,8
mieszanki zbożowe ozime.....	34,2	34,2	36,1	34,7	34,7	31,6
mieszanki zbożowe jare.....	30,6	30,6	30,6	29,3	29,3	29,4
ZBIORY W TONACH						
Zboża ogółem.....	2290726	2243930	1781411	2370745	2330544	1871707
w tym						
Zboża podstawowe z mieszankami ...	1951427	1917402	1546490	1967638	1938010	1598062
pszenica ozima.....	1194535	1168405	921469	1246056	1221829	961009
pszenica jara	66939	64629	51818	75660	74864	70011
żyto	145725	145146	121281	137005	136522	122527
jęczmień ozimy.....	88400	86841	51204	73318	72472	52124
jęczmień jary	210187	207340	176422	204103	201397	177366
owies.....	70517	70282	64944	63943	63767	59389
pszenżyto ozime	99629	99283	85952	77537	77144	67817
pszenżyto jare	6333	6320	5107	7340	7340	6443
mieszanki zbożowe ozime.....	7555	7555	7094	4116	4116	3043
mieszanki zbożowe jare	61607	61602	61200	78560	78560	78333

Tabl. 2. Powierzchnia, plony i zbiory ziemniaków, buraków i rzepaku

UPRAWY	2009			2010		
	ogółem	w tym sektor prywatny		ogółem	w tym sektor prywatny	
		razem	w tym gospodarstwa indywidualne		razem	w tym gospodarstwa indywidualne
POWIERZCHNIA W HA						
Ziemniaki	22549	22538	20809	22832	22824	21323
Buraki cukrowe	20546	20370	15180	17915	17690	11515
Rzepak i rzepik.....	109515	106371	77296	105628	102958	72967
PLONY W DT/ HA						
Ziemniaki	204	203	191	209	209	194
Buraki cukrowe	479 ^a	479 ^a	470 ^a	514 ^a	513 ^a	500 ^a
Rzepak i rzepik.....	30,5 ^a	30,4 ^a	28,9 ^a	26,8 ^a	26,8 ^a	26,0 ^a
ZBIORY W TONACH						
Ziemniaki	458901	458633	397357	478130	477984	414168
Buraki cukrowe	985705 ^a	975632 ^a	713460 ^a	920013 ^a	907282 ^a	575750 ^a
Rzepak i rzepik.....	333941 ^a	323744 ^a	223415 ^a	283074 ^a	276239 ^a	189633 ^a

^a Dane nieostateczne.

Tabl. 3. Powierzchnia, plony i zbiory warzyw

UPRAWY	2009			2010		
	ogółem	w tym sektor prywatny		ogółem	w tym sektor prywatny	
		razem	w tym gospodarstwa indywidualne		razem	w tym gospodarstwa indywidualne
POWIERZCHNIA W HA						
Warzywa grun­to­we ogółem.....	9563	9557	7916	10654	10647	8701
kapusta.....	1161	1158	1153	1324	1324	1210
kalafio­ry.....	174	174	168	161	161	161
cebula.....	1647	1645	1105	1776	1775	1113
marchew	944	943	835	976	975	854
buraki	539	539	537	528	528	527
ogórki.....	992	991	987	975	975	952
pomidory.....	389	389	386	388	388	388
pozostałe ^a	3718	3718	2744	4525	4522	3495
PLONY W DT/ HA						
Kapusta	397	397	397	330	330	354
Kalafio­ry	183	183	187	180	180	180
Cebula	236	236	179	188	188	175
Marchew	288	288	236	276	276	248
Buraki	232	232	232	227	227	227
Ogórki.....	131	131	130	119	119	121
Pomidory.....	122	122	122	108	108	108
Pozostałe ^a	96	96	104	135	135	97
ZBIORY W TONACH						
Warzywa grun­to­we ogółem.....	181329	181139	147142	194514	194481	146764
kapusta.....	46075	45931	45779	43405	43399	42584
kalafio­ry	3190	3190	3137	2820	2820	2820
cebula	38912	38877	19834	33379	33372	19435
marchew	27190	27184	19713	26763	26753	21029
buraki	12504	12502	12450	11862	11860	11850
ogórki.....	12960	12958	12838	11549	11545	11460
pomidory	4746	4746	4726	4191	4191	4191
pozostałe ^a	35751	35749	28664	60546	60542	33396

^a Pietruszka, pory, selery, groch na zielono i inne.

Tabl. 4. Powierzchnia, plony i zbiory owoców z drzew

UPRAWY SADOWNICZE	2009			2010		
	ogółem	w tym sektor prywatny		ogółem	w tym sektor prywatny	
		razem	w tym gospodarstwa indywidualne		razem	w tym gospodarstwa indywidualne
POWIERZCHNIA W HA						
Ogółem	5422	5393	4742	7064	7037	5811
jabłonie	1997	1976	1677	3269	3249	2144
grusze	295	294	288	343	342	336
śliwy	609	608	580	678	678	651
wiśnie	1028	1026	935	1270	1268	1190
czereśnie	554	553	547	668	667	659
pozostałe ^a	939	936	714	836	833	831
PLONY W DT/ HA						
Jabłonie	132	133	130	76	77	103
Grusze	66	66	62	47	47	44
Śliwy	71	71	70	46	46	47
Wiśnie	58	58	60	37	37	38
Czereśnie	51	51	52	56	56	57
Pozostałe ^a	35	42	45	47	47	47
ZBIORY W TONACH						
Ogółem	44725	44554	39350	42098	42007	38727
jabłonie	26362	26223	21856	24983	24914	22015
grusze	1950	1944	1783	1597	1595	1465
śliwy	4314	4310	4079	3120	3117	3066
wiśnie	5996	5995	5594	4748	4747	4575
czereśnie	2834	2833	2817	3732	3731	3726
pozostałe ^a	3268	3249	3222	3918	3903	3880

a Morele, brzoskwinie, orzechy włoskie.

Tabl. 5. Powierzchnia, plony i zbiory owoców jagodowych

UPRAWY SADOWNICZE	2009			2010		
	ogółem	w tym sektor prywatny		ogółem	w tym sektor prywatny	
		razem	w tym gospodarstwa indywidualne		razem	w tym gospodarstwa indywidualne
POWIERZCHNIA W HA						
Ogółem	3082	3080	3004	3383	3382	3250
truskawki	1692	1692	1660	1794	1794	1764
maliny ^a	273	272	269	295	294	282
porzeczki	747	747	735	788	788	776
agrest	140	140	126	187	187	173
pozostałe ^b	230	229	214	319	319	255
PLONY W DT/ HA						
Truskawki	39	39	39	31	31	31
Maliny ^a	26	26	27	27	27	28
Porzeczki	53	53	54	52	52	53
Agrest	55	55	60	45	45	47
Pozostałe ^b	33	33	35	29	29	36
ZBIORY W TONACH						
Ogółem	12712	12710	12542	12282	12281	12163
truskawki	6513	6513	6393	5580	5580	5540
maliny ^a	716	714	714	799	798	785
porzeczki	3960	3959	3933	4128	4128	4107
agrest	769	769	755	836	836	810
pozostałe ^b	754	755	749	939	939	921

a Łącznie z jeżyną bezkolcową. b Aronia, borówka wysoka i inne.